

351.778.5

ЗАКОН О СТАНОВИМА

УСВОЈЕН И ИЗГЛАСАН НА XI. СЕДНИЦИ
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ
ОД 15. МАЈА 1925. ГОД.

ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРА ЗДРАВКА СПАСОЈЕВИЋА
БЕОГРАД
1925

ШТАМПА ЗАДРУГА ШТАМПАРСКИХ РАДНИКА „РОДОЉУБ“
БЕОГРАД. — КНЕЗ МИХАИЛОВА БР. 3

Здравко Спасојевић

Закон о нови инвентар бр.
1 Јануара 1942. год.

1839

ЗАКОН О СТАНОВИМА

(УСВОЈЕН И ИЗГЛАСАН НА XI. СЕДНИЦИ
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ)

ОД 15. МАЈА 1925. Г.СД.

ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРА ЗДРАВКА СПАСОЈЕВИЋА

БЕОГРАД

1925

МИ

АЛЕКСАНДАР I.

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ И ВОЉИ НАРОДНОЈ КРАЉ СРБА,
ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА,

ПОТВРДИЛИ СМО И ПОТВРЂУЈЕМО

ЗАКОН О СТАНОВИМА.

КОЈИ ГЛАСИ:

I. ДЕО

Опште одредбе.

Члан 1. Слободно располагање становима у ста-
рим зградама ограничава се одредбама овог закона
за време до 1. новембра 1926. године.

У колико у овом закону нема нарочитих огра-
ничења, важе одредбе грађанскога законника.

Члан 2. Изузимају се од ограничења по овом
Закону и то:

1. Локали и пословне просторије ;
2. Зграде државне и самоуправне, у колико
имају да служе за званичне потребе или станове
државних и самоуправних службеника ;
3. Зграде верских установа, које су потребне
за обављање верскога култа признатих вера и за
обитавање њихових службеника ;

4. Зграде које се сматрају уметничко-историј-
ским споменицима, које садрже и чувају такве ствари
у колико не служе већ за становање ;

5. Зграде опште корисних установа, које не
раде за добит, у колико су им стварно потребне за
сопствену употребу ;

6. Задужбинске зграде у колико нису већ зау-
зете лицима побројаним у чл. 12. овога Закона ;

7. Зграде инвалида и удова, чији су мужеви
погинули или умрли услед рата, односно синова и

Ик. №. 36246

кћери, чији су очеви погинули или умрли услед рата, а међутим немају другог имања ни прихода сем инвалидске потпоре или пензије;

8. Нове зграде као и подигнути нови спратови на старој кући.

9. Један стан у кући малога сопственика, која сем стана сопственикова има највише још два стана, ако сопственик, сем те куће, нема другог имања. Пензија и плата не сматрају се у смислу овога прописа као имање.

Члан 3. Као нове зграде сматрају се све оне зграде:

А) На територији раније Краљевине Србије и Црне Горе:

1. Чије је грађење отпочело пре ступања на снагу Закона од 17. априла 1919. године, а које су као недовршене остале неискоришћене и после обнадовања овога Закона;

2. Чије је грађење отпочело после ступања на снагу Закона од 17. априла 1919. године па надаље;

3. Које су услед рата јаче оштећене а оправке су извршене после ступања на снагу Закона од 17. априла 1919. године и због те оштећености нису могле бити искоришћене за становање или обављање раније радње.

У Београду ова одредба важи за оне зграде, које одговарају прописима грађевинског Закона.

Не сматрају се као нове зграде, за чију се градњу или оправку сопственик послужио позајмичном Одбора за Обнову Београда.

Б) У осталим деловима Краљевине сматрају се као нове зграде:

1. Све оне зграде, које се буду подигле, као и оне, чије је грађење отпочело после 1. новембра

1918. године, као и новоподигнути спратови и сви дозидани делови на постојећим зградама.

2. Просторије за становање у старим зградама, које су темељито оправљане, а раније нису могле бити искоришћене за становање тако, да су тиме добивене нове просторије за становање.

Члан 4. Забрањује се претварање станова у пословне просторије, изузевши случаја, да сопственик са одобрењем Првостепеног Суда за Станове, преуреди део свога стана у властитој кући у пословне просторије.

Лица, која то учине без одобрења напред по-менутога Суда, биће дужна вратити стан у првобитно стање и, поред тога, казниће се новчано од 5.000—50.000 динара. Не врати ли стан у одређеном року у првобитно стање, то ће власт извршити на његов трошак и он ће се казнити за то са 20.000 динара. Рок за ово одредиће Првостепени Суд за станове.

Члан 5. Нико не може имати једновремено два стана у једном месту; у колико ма и један од таквих станова подпада под одредбе овог Закона, поступиће се са њим као са празним становом.

Члан 6. Не може бити закупац у старим зградама са повлашћењем члана 12. овога Закона лице, које има у истом месту становиња кућу, било на име своје, било на име жене или деце своје, која станују са њим заједно.

Члан 7. Размена стана дозвољена је, ако на то пристају и сопственици дотичних зграда.

Члан 8. Забрањује се пазакуп целог стана као и делова стана.

Допушта се пазакуп само једне собе закупцима који станују стално у месту становања.

Ово издавање у пазакуп може закупац учинити

само са пристанком власника куће, којим ће се пристанком утврдити, колико ће закупац плаћати месечно власнику на име ове пазакупнине.

Ако се власник и закупац у овоме не сложе, онда ће Првостепени Суд за Станове решити колико ће закупац плаћати месечно власнику на име пазакупа.

При овоме Суд ће ценити, колико се може добити од пазакупца на име пазакупнине, без обзира на цену која би била представљена од закупца и по таквој оцени одредити проценат плаћања за закупца.

Ово плаћање може бити 20—30% од пазарене цене.

Закупац, који противно поступи биће кажњен исељењем. Исељење закупца ма по ком основу повлачи собом исељење пазакупца, што важи и за лица поменута у чл. 12. овога Закона.

Члан 9. Некретност у старим зградама по одредбама овога Закона уживају закупци станови, побројани у чл. 12. овога Закона.

Члан 10. Сопственик има право отказа само у овим случајевима:

а) ако је стан њему или његовим ожењеним синовима или удомљеним кћерима потребан за лично становање;

б) ако је потребно рушење старе зграде у циљу подизања нове, која треба да има 50% просторија више за становање од старе зграде.

Зидање нових спратова у смислу овога члана не сматра се у опште као подизање нових зграда на место старих.

За време подизања нових спратова сопственик је дужан, да технички обезбеди потпуно становање закупца у доњим спратовима. Но, изузетно се дозвољава сопственику, да може одузети од закупца само оне делове просторија, које су неопходно по-

требне за изградњу степеница ради добијања везе са новим спратовима и подрумима, у случају да ових нема. Тако исто изузетно, и само у крајним случајевима, Првостепени Суд за Станове може дозволити привремено, делимично или потпуно исељење закупаца у зградама на којима се подижу нови спратови, а извођење истих покаже се сасвим немогуће без већих појачања зидова и већих измена конструкција у доњим спратовима. Ипак ће се дозвола за привремено исељење закупца у таквим случајевима давати само онда, ако зграда новом градњом представља очигледну корист с обзиром на добијање далеко већих просторија за становање или локала, ако су у питању зграде за обављање такве радње. Првостепени Суд за Станове одређиваће и рок за усељење закупца у раније просторије, које се не сматрају као нове, на основу свестраног испитивања стана и техничких података. Суд ће узети у оцену и питање, да ли и у колико сопственик треба да поднесе издатке око исељења закупца, ценећи економску снагу сопственика и закупца, што ће унети у решење о исељењу.

в) ако је сопственику с обзиром на број и узраст чланова породице потребно проширење стана, који већ држи у својој кући;

г) ако закупац не плати дужну закупну цену за два месеца;

д) ако закупац искоришћава закупно добро противно његовој намени, или, ако га намерно квари, или га квари из поновљене грубе немарности приликом употребе а на очигледну штету сопственика;

ђ) ако закупац или његови укућани, или пазакупац, воде у стану неморалан или саблажњив живот, или допуштају да то други чиће, или својим понашањем у стану или дворишту отежавају стано-

вање сопственику или другим закупцима у истој згради;

е) у случају повреде части или тела сопственика или његове чељади било од стране закупца или његове одрасле чељади, сем ако је сопственик то изазвао.

У случајевима предвиђеним под а), б), и в) рок за исељење закупца је месец дана; под г), д), ђ) и е) 15 дана, рачунајући те роке у свима случајевима напред наведеним, од дана, када је решење о умесности отказа постало извршно.

У случајевима отказа из тачке а), б) и в) исељавање закупца не може се извршити док му не буде други стан додељен, а најдаље за шест месеци од дана, кад је судска одлука постала извршна.

Кад је кућа купљена после 1. новембра 1918. г., рок за исељење по тач. а) и в) закупца из чл. 12. одређује се три месеца, рачунајући од дана саопштетног решења Првостепеног Суда за Станове.

Откази станова по тач. а) и в) овога члана вршиће се првенствено економски јачем закупцу, на случај, да сопственик има више станова издатих под закуп у истој или другој кући његовој.

Од 20. децембра до 20. јануара нема места припрудном исељењу.

У случају спора да сопственик према тач. а), б) и в) овога Закона не поступи, како је и под којим условима стан откасао, казниће се новчано од 5.0000 до 20.000 динара, а дотични станови сматраће се за испражњене и Првостепени Суд за Станове располагаће истима. Првенство на тај стан имају закупци, који су се из истих иселили.

Члан 11. Висина закупне цене одређује се по годбом између закуподавца и закупца.

Допуштени су изузетци у случајевима, које предвиђа члан 12. овог Закона.

У тим случајевима основна цена је она, која је плаћана у месецу јулу 1914. год. или би се плаћала у том времену.

У деловима Краљевине где се пре рата плаћала закупна цена у крунама или перперима основна цена рачунаће се у истом износу у динарима.

У случају неспоразума, висину закупне цене одредиће Првостепени Суд за Станове за лица из чл. 12. овог Закона.

Члан 12. Ако се закупац у погледу закупне цене не погоди са закуподавцем, и ако је у питању стан са највише 4 собе, закупна цена биће равна основној ценама из чл. 11. помножена са 7, а ако је стан од преко 4 собе основна цена множиће се са 9 и то у случају ако су закупци:

1. активни државни чиновници, официри, подофицири, службеници, служитељи, њихове удове и породице, изузимајући чиновнике или официре који су лекари и инжињери, као и зубни лекари, ветеринари и архитекти, ако имају право на слободну праксу и ако исту упражњавају;

2. пензионери и пензионерке, удове пензионера и њихове породице, изузимајући пензионере који су адвокати и изузимајући пензионере: лекаре, зубне лекаре и архитекте, ако упражњавају праксу;

3. умни раденици као књижевници и уметници (сликане, песнице, глумци, новинари и др.);

4. свештеници свих степена признатих вера и њихове удове и породице;

5. ратни инвалиди и њихове породице;

7. ратне удовице и породице погинулих, помрлих и oneоспособљених у рату, које су слабог економског стања;

7. све оне занатлије, које не раде на своје име нити имају своје радионице, већ раде код других и

живе од месечне плате или дневнице, као и оне затнатије и ситни трговци који раде сами или са једним шегртом, а исто тако и њихове удове и породице;

8. чиновници, помоћници, намештеници, службеници, или служитељи приватних, трговачких или акционарских, индустријских и других предузећа, који раде под платом а чија месечна плата не пре лази 3.000 динара изузев оних, чија предузећа имају подигнуте зграде за смештај својих канцеларија и станове за ова лица без обзира на то, да ли та предузећа издају просторије за смештај својих службеника или их дају у закуп за ренту;

9. физички раденици и раднице свих послова и предузећа и њихове удове и породице;

10. чиновници и служитељи свих задужбинских и добротворних установа;

11. чиновници, службеници и служитељи самонадавних власти.

У колико поједина лица ових редова имају осим плате с припадностима, пензије, инвалиде, дневнице и друге сталне приходе основна закупна цена може се и то: код тог годишњег прихода преко 40.000 динара са 9, а код истог годишњег прихода преко 60.000 динара са 12, а ако имају стан преко четири собе множиће се у оба случаја са 15.

У случају да ли извесно лице долази у ред побројаних у овом члану, решаваће Првостепени Суд за Станове.

Члан 13. Где год је у погледу одређивања закупних цена, отказ стана или других питања у смислу овога Закона, реч о приходима или имању странака имају се рачунати сви приходи и сва имања свих оних лица која станују и живе заједно.

Члан 14. У случајевима, где утврђена закупна цена иде преко висине допуштене овим Законом иста

се не може смањити без пристанка сопственика зграде, изузимајући случајеве у чл. 15. овог Закона.

Члан 15. Ако је стан делимично неупотребљив или изложен квару, тако, да га закупац не може у целини да искористи, или му је путем квара угрожено становање, а сопственик неће да изврши најнужније оправке, висина закупне цене биће мања у сразмеру неупотребљивости стана, у колико уговором није друкчије предвиђено.

Члан 16. Сопственик или његов заступник, дужан је пријавити Првостепеном Суду за Станове сваки стан, који је испражњен, или за који сазна, да ће бити испражњен у његовој кући.

На исту пријаву обавезан је и сваки закупац у погледу свога стана.

Сопственик је дужан ту пријаву празнога стана учиниту најкасније у року од 24 часа после исељења, а закупац у року од 24 часа пре исељења. Ко не учини ову пријаву казниће се новчано од 500 до 2.000 динара.

У случају, да сопственик стана, стан који подлежи додељивању по овом закону, намерно он сам или друга лица са његовим знањем и допуштењем онеспособе за становање: скидањем врата, прозора, вађењем патоса итд. као и забрањивањем уживања осталих додељених закупних просторија, — казниће се новчано од 5.000 до 20.000 динара и биће дужан да одмах стан доведе у првобитно стање, а одузете просторије уступи на уживање закупцу.

Члан 17. Стан премештеног државног чиновника и службеника неће се сматрати испражњеним све дотле, док у овоме стану станује његова породица тј. док дотични чиновник или службеник не добије стан у месту, где је премештен.

Члан 18. Ако се сопственик без допуштења Првостепеног Суда за Станове, усели у празан стан у својој кући, или, у исти пусти другога, — пре него што је истом тај стан додељен, — исти стан биће одузет одмах и додељен другом лицу, а поред тога казниће се новчано од 1.000 до 5.000 динара. У првом случају сопственик, а у другом случају и сопственик и лице, које се уселило без дозволе Првостепеног Суда за Станове.

Члан 19. Право на додељивање становава по овом Закону имају само лица, побројана у чл. 12. овога Закона.

Члан 20. Испражњеним становима располаже Првостепени Суд за Станове и додељивање их овим лицима редом:

- а) лицима наведеним у чл. 12. која се селе по чл. 10. тач. а), б) и в';
- б) активним, државним и самоуправним чиновницима и службеницима, који су без стана;
- в) осталим лицима наведеним у чл. 12. која су без стана;
- г) лицима наведеним и чл. 12. која сада станују у сасвим нехигијенским становима; и
- д) лицима наведеним у чл. 12. која станују у новим зградама.

Код додељивања стана треба водити рачуна о приликама и потребама свакога рефлектанта, посебно с обзиром на његов друштвени положај, начин живота и број чланова породице; а осим тога и на хитност потребе као и на датум предате пријаве за стан, па у колико је који испражњени стан прикладнији и потребнији, лицима по напред изложеном реду, Првостепени Суд за Станове, није везан за тај ред. Но, код једнаких услова има се Суд придржавати тога реда.

Приликом додељивања стана треба водити рачуна и о породицама, које имају болесне чланове од туберкулозе или других тешких заразних болести, па за њих поред осталих додељивати једну собу на рочиту.

При том треба водити рачуна и о томе, да се сопственик саслуша о избору закупца, чију умесност цени Првостепени Суд за Станове.

У колико, у часу пријаве испражњенога стана нема код Првостепенога Суда за Станове ни једне пријаве од стране лица наведених у чл. 12., којом траже стан, или, ако од таквих лица ни једно не рефлектује на тај испражњен стан, Првостепени Суд за Станове ће одмах истаћи на својој згради објаву и позвати лица из чл. 12. да у року од 5 дана поднесу молбу за испражњени стан.

Но, ако и по истеку тога рока ни једно лице наведено у чл. 12. не буде тражило тај испражњен стан, Првостепени Суд за Станове решењем својим прогласиће тај стан слободним и дозволити сопственику куће слободно располагање становом.

Овако решење Првостепеног Суда за Станове не ослобођава сопственика, да у случају поновног испражњења истог стана, поново поднесе Првостепеном Суду за Станове пријаву о исељењу, што ако не учини, искусиће казну предвиђену члану 16. овог Закона став 3).

Члан 21. Лица, којима буде стан додељен, треба да се уселе у исти, у року од 10 дана.

Првостепени Суд за Станове може после претходног саслушања странке из оправданих разлога, продужити овај рок, но ако се лице, коме је стан додељен, и после овога рока не усели, стан ће се даље располагати. У сваком случају, закупац је ду-

Мол. Јов.
Бошковић

жан плаћати закупну цену сопственику од дана, када му је стан додељен.

Члан 22. Изузимају се од додељивања испражњени станови:

1. станови у муслиманским кућама, који немају потпуно одвојене улазе;

2. станови у бањама и лечилиштима намењени за болеснике и посетиоце у опште као и станови и собе у хотелима;

3. станови у зградама индустриских, трговачких, саобраћајних (железничких и пловидбених) предузећа, као и опште корисних задруга намењени за обитавање њихових намештеника;

4. станови у зградама на економијама намењени за службенике и раднике; и

5. досадањи станови настојника кућа.

Члан 23. Новчани заводи, осигуравајућа друштва, трговачка, индустриска и слична предузећа имају подији станове за своје чиновнике и намештенике у року који одреди Првостепени Суд за Станове, а који не сме бити дужи од једне године.

Од овога се изузимају они, који су већ такве станове подигли.

При доношењу одлуке надлежни руководиће се финансијском снагом дотичног завода, друштва или предузећа.

Тако се исто мора особито узети у обзир дугови на страни и у земљи, колика им је главница са резервом, годишњи промет и приход за време прошлих година, која је разлика између садањег и предратног промета и прихода, колико робе има на стоваришту, са колико намештеника ради, има ли већ дотично предузеће сопствене куће за становљање својих намештеника и слично. Без значаја је да ли

намештеници у таким случајевима имају сопствене станове.

Код индустриских предузећа, морају се узети у обзир и околности, које дају специјалан карактер истих предузећа као: велике инвестиције, машине, режијски трошкови и слично.

Новчани заводи и осигуравајућа друштва, трговачка, индустриска и слична предузећа са карактером велетрговине, велеобрта и индустирије, која имају филијале, морају се сматрати као целина и оценити у каквој је сразмери њихово имење са зградама за станове, које имају гдегод у држави.

Ради утврђивања ових чињеница може се Првостепени Суд за Станове послужити изводом трговачких књига и билансима, као и осталим законским доказима, у колико су ови докази јаки или их поднесе само на дотично предузеће.

Ако надлежни Суд нађе, да нека од напред по-менутих предузећа и слична нису у стању подићи све потребне зграде за становљање својих намештеника услед тога, што би им испуњавањем сличних обавеза био угрожен опстанак и правилан развитак, наредиће им се да саграђе онолико, колико буду у стању и без опасности, или ако је целиснодије, дозволиће им се, да то учине у друштву са једним или више таквих предузећа.

Члан 24. Све новчане казне изричу се у корист фонда за подизање малих станови.

Члан 25. Кривице по овоме Закону застаревају за 6 месеци ако по њима ништа није рађено.

Члан 26. Прописима овог Закона не могу се користити ни сопственици ни закупци, који нису платили дуговану државну порезу за прошлу годину.

II ДЕО.

Устројство и поступак Судова за Станове

A. Устројство Судова за Станове

Члан 27. За решавање и суђење по овоме Закону надлежни су судови за станове.

Судови су за станове:

1. Првостепени Судови, који решавају и суде у првом степену и

2. Виши судови за станове који решавају и суде у последњем степену.

Члан 28. Првостепени Судови за станове постоје:

А) у варошима: Београду, Загребу, Љубљани, Скопљу, Нишу, Подгорици, Дубровнику, Сплиту, Шибенику, Сушаку, Карловцу, Осијеку, Марибору, Новом Саду, Суботици и Сарајеву.

Овај суд састављају председник и два судије, и њихови заменици који су дипломирани правници.

Б) У осталим местима Краљевине Првостепени Суд за Станове образује се код обласних односно окружних или среских власти и састоји се од три лица: председник — најстарији чиновник управне власти или његов заступник, два судије — два угледна грађанина и њихови заменици по могућству са факултетском спремом.

Надлежност првостепених судова за станове протеже се на целокупну територију среза и подручје вароши у којој срески поглавар има своје седиште.

Председнике, судије и њихове заменике поставља Министар Социјалне Политике од дуплог броја предложених кандидата, које предлажу старешине управних власти.

Судије полажу заклетву на своју дужност.

У случају потребе да се образује више одељења

код Првостепених Судова под А) наредиће Министар Социјалне Политике.

Члан 29. У сваком Првостепеном Суду у местима под А) чл. 28. постоји и шеф канцеларије, кога поставља председник суда, првенствено из редова пензионисаних чиновника, који су вични целокупној администрацији а чија је дужност, да прима пријаве, пошту, да даје обавештења странкама, додељује предмете чиновницима, води евиденцију упражњених становова и предузима све мере, да послови теку брзо и без застоја.

Осим шефа канцеларије при сваком првостепеном Суду за Станове може се поставити и потребан број секретара, чија је дужност да врши саслушања парничних страна и сведока, води записнике, разрађује одлуке донесене, достављају решења, пресуде и позиве, воде контролнике свршених и несвршених предмета и т. д.

У местима под Б) чл. 28. окружним и среским где нема потребе, дужност шефа канцеларије као и пријавничку дужност врши деловођа Суда односно председник Суда у среским местима.

Члан 30. Нижи персонал: архивара, деловодитеља-протоколисту, регистратора и потребан број преписача, канцеларијски материјал као и локале за канцеларије даваће месни општински суд.

Именоване службенике поставља дотични председник Суда за Станове.

Члан 31. Виши Судови за Станове образују се и то:

А) За Србију и Војводину, у Београду;

Б) За Хрватску, Славонију, Срем и Словенију у Загребу;

В) За Босну и Херцеговину, Црну Гору и Далмацију у Сарајеву.

Сваки Суд се састоји од једнога а по потреби и више одељења.

Члан 32. Свако одељење састоји се из три судије који морају бити дипломирани правници и њих поставља Министар Социјалне Политике из реда активних државних чиновника или пензионера.

Председнике Судова и све чланове одређује Министар за Социјалну Политику из дуплог броја кандидата предложених од Управног Суда који има седиште у месту Вишег Суда за Станове.

Члан 33. Потребан персонал нижи као и канцеларијски материјал пада на терет Министарства Социјалне Политике.

Члан 34. Награде председнику, судијама и осталом особљу Првостепених Судова за Станове као и величину исте одређује Министар Социјалне Политике а из прихода добivenог из такса које се наплаћују по члану 76. овога Закона.

Члан 35. Награду судијама и осталом особљу Виших Судова за Станове одређује Министар Социјалне Политике и она пада на терет државног буџета.

Б. Поступак Судова за Станове

Члан 36. Надлежан је онај суд који је надлежан за територију на којој је спорно добро.

Члан 37. Не може решавати судија, који је у спору, који се решава:

1. интересиран као сродник једне стране по крви до четвртог а по тазбини до другог степена

2. ако је у истом спору био вештак или сведок;

3. ако је са једном странком у доказаном непријатељству.

Узрок изузећа, који је у овом Закону таксативно наведен, дужан је судија сам Суду јавити и од суђења се уздржати, у противном платиће парничарима трошкове на њихову тужбу код редовног Суда.

Члан 38. Ако је странка лице, које није способно само себе представљати у спору, или је странка маса или правно лице, заступаће је законом одређени заступници или представници.

Члан 39. Странке могу пред Судом имати заступнике. Овим морају да имају уредно пуномоћије или морају пред Судом да буду овлашћени.

Без пуномоћија муж пуноважно заступа жену и обратно.

■ Пунолетни укућани — деца мушки или женски — заступају одсутног старешину.

Члан 40. Свака тужба или пријава је писмена или усмена.

Усмена се ставља на протокол.

Члан 41. У свакој тужби или пријави мора бити:

1. Име и презиме тужиоца и туженог, занимање и место становља улица и број куће ;

■ 2. ако је тужена страна маса, правно лице или лице, које не живи у месту добра, или је одсутно, мора бити означен онај, који туженог представља;

■ 3. што се тужбом или пријавом тражи и по каквом основу;

4. именовати доказе.

■ Ако су докази исправе, морају се поднети у оригиналу или препису. На рочишту морају се показати оригинални или од суда оверени преписи.

Ако су докази сведоци, морају се означити њи-

хова имена и презимена, занимање и место и становљања као и околности о којима имају да сведоче:

5. доказ о плаћеној порези (чл. 26).

Члан 42. У тужби или пријави за додељивање стана поред наведеног у чл. 39. имају да се унесу: имена свих чланова породице, године њиховог живота, шта је који молиоцу, колики приход има месечно молилац а колики приход његови укућани, и најзад са колико соба тражи стан.

Ако молилац означи стан који тражи, онда мора навести колика је закупна цена тога стана била у месецу јулу 1914. године, и колико сада пристаје да плати.

Суд за Станове води списак свих испражњених станова и пријава за додељивање.

Члан 43. У тужби за отказ стана поред наведенога у чл. 41. мора да се изнесе узрок за отказ и о томе донесу докази.

Сам суд оцењује по свом уверењу, да ли постоје услови за отказ по чл. 10. тач. д), ђ) и е) без обзира на то, да ли постоји за ове случајеве кривична тужба код надлежне власти.

Члан 44. Тужба за отказ стана, исељење и висину закупне цене подноси се у два примерка с прилозима.

Члан 45. Свака представка, молба или тужба предаје се непосредно Суду. Непотпуну пријаву Суд ће по пријему допунити саслушањем тужиоца.

Члан 46. На свакој оваквој примљеној молби, представци или тужби пријавник ће написати словима дан, месец и годину пријема, што ће оверити председник или његов заменик.

Члан 47. По поднетој пријави или тужби у року

од 3 дана од пријема одредиће се рочиште најдуже на десет дана.

Члан 48. На рочиште се позивају парничари, вештаци-стручњаци и сведоци.

Уз рочишни позив предаје се туженом препис тужбе с прилозима.

Члан 49. Позив за рочиште предаје се на рецептис. Ако парничар није у месту, предаје се укућанима.

Ако не хтедне примити или се крије, позив ће се пред два сведока прилепити на његов дом.

Члан 50. Ко не може доћи на рочиште мора на исто упутити пуномоћника, јер иначе сматра се да није хтео доћи и спор ће се и без њега решити по поднетим наводима и доказима.

Члан 51. Рочиште се може одложити свега једанпут.

Члан 52. Због поднетих нових доказа на рочишту исто се не може одлагати.

Члан 53. Ако ни једна страна не дође на рочиште нити се актом јави, акта се предају архиви и не могу се ни по чијем захтеву узимати у поступак.

Члан 54. Тужилац има право у свако доба до извршности решења од тужбе одустати, после чега се акта предају — остављају у архиву.

Члан 55. Парничари се могу и поравнати пред Судом. Поравнање се ставља на протокол. Оно има силу извршног решења.

Поравнање не може бити на штету или без пристанка трећег заинтересованог лица.

Члан 56. Сведоци полажу заклетву по датом исказу а вештаци пре датог вештачења и то само на захтев једне или обеју странака.

Члан 57. Извиђање на рочишту је усмено и јавно.

у присуству парничара. Истим руководи председник или његов заменик. Деловођа води записник.

Председник има у првом реду да поучи странке о правилима поступка, по ком ће се ствар расправити и то у записнику констатовати.

Председник узима реч од странака о свему, што је потребно за решење. Деловођа уноси у записник овероч парничара у најкраћим потезима. Записник оверавају председник и деловођа.

Председник испитује и заклиње сведоке и вештаке.

Парничари су дужни да одговарају на питања, иначе равнају се недошавшима.

Члан 58. Кад предмет буде довољно извиђен закључује се извиђање.

Саветовање судија је тајно.

Суд доноси решење по свом слободном уверењу а на основу прикупљеног доказног материјала.

У записник се уписује решење са кратким разлозима за исто.

Одвојено мишљење судија уписује испод текста решења.

Пошто се у решењу стави дан, месец и година и да је тако решење у Првостепеном Суду за Станове, судије и деловођа потписују решење.

Председник саопштава одмах странкама решење са разлозима, а једновремено странке потписују саопштење, које оверава председник Суда на рочишту.

Ако се који парничар, или његов пуномоћник, присутни извиђању, на рочишту, удаље и несачекавши саопштење решења, сматраће се да им је решење саопштено истог дана, што ће се од стране Суда и записати.

Председник ће при саопштењу саопштити стран-

кама рок у коме имају употребити правно средство против одлуке.

Члан 59. Странци, која на рочиште није дошла, нити је пуномоћника упутила, доставља се препис решења са разлозима у року од три дана од донетог решења на начин у чл. 49. овог Закона изложен.

Члан 60. Ако обе стране при саопштењу решења изјаве да су са истим задовољне, Суд ће одмах решење огласити за извршно.

Члан 61. Ако је потребно сам Суд одређује једног до три вештака по својој оцени.

При избору истих Суд се руководи стручношћу и грађанском способношћу за располагање имовином као и моралним особинама.

Вештаци врше преглед и оцену у Суду или на лицу места спорног добра.

Изузеју вештака нема места, сем у случају сродства из чл. 37. тач. 1.

Члан 62. Ако је Суду потребан преглед спорног добра, он може то извршити увиђајем на лицу места.

Увиђај врши цео Суд или један од судија.

Један судија врши увиђај пре рочишта.

Ако увиђај врши цео Суд може се спор решити на лицу места и даље поступити по закону.

Члан 63. Ако спорно добро није у месту Суда, увиђај се може извршити и преко надлежне полицијске односно општинске власти.

Члан 64. На свако решење или пресуду Првостепеног Суда за Станове, осим ако у Закону није друкчије казано, може се изјавити жалба Вишем Суду за Станове.

Жалба се предаје оном суду, који је донео решење или пресуду.

Рок за изјаву жалбе је 8 дана, од саопштења

решења или пресуде. Дан саопштења не рачуна се у рок.

Жалба предата пошти на повратни рецепис сматра се као да је истог дана предата Првостепеном надлежном суду за станове.

Кад је жалба упућена надлежном Суду или којој другој власти, благовременост њена цени се од дана када је примљена и заведена код надлежног суда за станове.

Ако последњи дан рока пада у недељу или празничне дане, рок је сутрадан по недељи или празнику.

Пријемник ће на свакој жалби означити словима дан, месец и годину пријема исте у Суду као и на који начин, да ли је лично или преко поште, на прост или повратни рецепис, предата. Ово ће оверити ста-решина Суда својим потписом.

Члан 65. Пошто се оцени благовременост жалбе Суд ће у року од три дана, по истеку рока за жалбу сва акта са овереним преписом одлуке послати Вишем Суду за Станове који је надлежан за расматрање и решење.

Члан 66. Неблаговремену жалбу Суд ће по званичној дужности одбацити и решење саопштити жалиоцу.

Члан 67. Ако жалилац на ово решење изјави жалау, Суд ће одмах сва акта са овереним преписом решења о одбачају жалбе, као и решења о главној ствари послати надлежном Вишем Суду за Станове. Ако овај нађе, да је решење о одбачају жалбе умесно, оснажиће га и вратиће акта надлежном Првостепеном Суду за Станове, који ће решење о главној ствари одмах огласити за извршио. Ако пак нађе, да је жалба благовремено поднесена, поништиће решење, којим је одбачена жалба и упутиће се одмах у расматрање решења о главној ствари.

Члан 68. Кад Виши Суд за Станове прими акта дужан је иста у року од три дана расмотрити и донети своје решење, а у року од 24 сата по донесеном решењу акта вратити Првостепеном Суду за Станове.

Виши Суд за Станове по расматрању акта може ожалбену одлуку Првостепеног Суда за Станове: оснажити, преиначити или поништити. Ако нађе, да предмет није довољно извиђен, повратиће акта Првостепеном Суду за Станове, и тражити да се допуни накнадним извиђањем, па ће сам по пријему акта предмет исправити и решити.

Члан 69. Нови докази о жалби не примају се.

Члан 70. Примедбе Вишег Суда за Станове, којима се ништи одлука Првостепеног Суда, обавезне су за Првостепени Суд за Станове који је ожалбену одлуку донео.

Кад Првостепени Суд прими акта са примедбама којима је решење поништено, одредиће ново рочиште, и, уз рочишни позив доставити странкама примедбе Вишег Суда за Станове у препису, па, пошто поступи по примедбама, донеће друго решење, са којим ће се у свему поступити по овом Закону.

Члан 71. Извршне су пресуде или решења Првостепеног Суда:

1. која су оснажена од Вишег Суда за Станове;
2. против којих није било жалбе;
3. која су одмах извршна по овом Закону.

Решења Вишег Суда за Станове извршна су.

Члан 72. На захтев једне или обеју парничних страна сва решења извршује без одлагања и под законском одговорношћу полицијска власт којој се шаље на извршење извршно решење.

Пресуде о казнама извршују се по званичној дужности.

Члан 73. Поновљење спора, који је расправљен извршним решењем може странка тражити једанпут у року од три месеца по извршности решења само у овим случајевима:

1. ако је судија био подмићен;
2. ако је судија био интересиран као сродник једне странке по крви до 4, а по тазбини до 2. степена;
3. ако је са једном странком у доказаном непријатељству;
4. ако једна страна поднесе нове доказе који су од утицаја на решење спора.

Захтев за поновљење спора подноси се Првостепеном Суду за Станове, који је донео прву одлуку. Првостепени Суд послаће молбу са свима односним актима Вишем Суду за Станове који о томе доноси одлуку, која је извршна.

Тражења поновљења спора не задржава решење од извршења.

Члан 74. Ако за какав случај не би било у овоме поступку прописано правило, Суд ће применити прописе управног односно грађанског поступка.

В. Таксе и трошкови

Члан 75. Сваки акт поднесен од приватних лица Првостепеном Суду за Станове подлежи плаћању таксе по Закону о таксама (тарифни број 1 и тарифни број 5 таксene тарифе).

Члан 76. Осим такса предвиђених у чл. 75. свака парнична страна плаћа у готовом новцу и то:

- 1) која тражи додељивање стана са једном собом 30.— динара.

- 60.— динара ако тражи стан са две собе;
- 90.— " " " " " три
- 120.— " " " " " четири" собе;
- 2) која тражи отказ стана или исељење плаћа 20% од месечне закупне цене коју закупац плаћа;
- 3) која тражи да се одреди висина закупне цене плаћа 20% од оне месечне закупне цене, коју молилац тражи, да Суд досуди или од оне, коју закупац означи у пријави да може плаћати;
- 4) која тражи поновљење спора плаћа 100.— динара.

Једанпут плаћена такса из овога члана неће се по други пут наплаћивати.

Ако се једном пријавом тражи и додељивање стана и висина закупне цене, плаћа се такса у готовом новцу и за једно и за друго.

Странке које поднесу уверење надлежне власти о сиромашном стању ослобођавају се ових такса.

Члан 77. Свака парнична страна сноси своје трошкове; те према томе Суд за станове неће додељивати странкама трошкове.

Члан 78. Страна која тражи вештачење положе потребну дневницу и подвозне трошкове ако се вештачење врши ван места Суда. Без овога, вештачење се неће вршити већ ће се спор решити према поднесеним доказима.

Сваком вештачу припада дневница од 30 до 100 динара а по оцени Првостепеног Суда за Станове.

Иста дневница припада и судијама, ако се врши увиђај ван места Суда.

Суд може наредити да ову дневницу положе једна или обе стране.

III ДЕО.

Прелазна наређења

Члан 79. Признаје се сила и важност решењу Министарског Савета бр. 1471 од 18. децембра 1924. год., као и свима одлукама и радњама власти за станове, заснованим на истом решењу.

Не вреде и неће се извршити све одлуке и пресуде редовних судова, донете на подручју ван територије раније Краљевине Србије и Црне Горе, које су донете противно означеном одлуци Мин. Савета, а у времену од 1. јануара 1925. г. па до 15. маја 1925. године.

Члан 80. Сви досадашњи несвршени предмети за које су по овом закону надлежни судови за станове, имају се предати надлежним судовима за станове.

Члан 81. Несвршене предмете о висини закупне цене — кирије, решаваће надлежни судови за станове по прописима старог Закона о становима а по поступку како је предвиђено овим Законом.

Члан 82. Рокови по несвршеним предметима рачунају се по овом Закону од дана када исти Закон на снагу ступи.

Рок за исељење свију закупца локала и пословних просторија, који се по чл. 2. овога Закона изузимају од ограничења у погледу некретности, као и свију закупца који нису заштићени чланом 12. овога Закона, одлаже се за 1. новембар 1925. године.

За то међувреме, од 1. маја па до 1. новембра 1925. г. напред поменути закупци имају регулисати висину закупне цене, споразумно са закуподавцима. У противном, ако се не дође до споразума спорове о висини закупне цене за напред означеном међувременом,

решаваће избрани суд који се образује привремено код Првостепеног Суда за Станове.

Функција овога избраног суда престаје са 1. новембром 1925. године.

Члан 83. Министар Социјалне Политике овлашћује се да може издати потребна наређења саобразна за извршење овога закона.

Члан 84. Кад овај Закон ступи на снагу престаје важити Закон о становима од 30. децембра 1921. г. са Правилником за извршење његово. Такође престају важити и све одредбе, које долазе у сукоб са овим Законом.

Члан 85. Закон овај ступа у живот од дана када га Краљ потпише а обавезну снагу добија од дана обнародовања у Службеним Новинама.

Препоручујемо Нашем Министру Социјалне Политике да овај закон обнародује, свима Нашим Министрима да се о извршењу његовом старају властима пак заповедамо да по њему поступају а свима и свакоме да му се покоравају.

15. маја 1925. год.

у Београду.

АЛЕКСАНДАР, с. р.

Председник Министарског Савета,
НИК. П. ПАШИЋ, с. р.

Министар за Социјалну Политику,
М. С. ЂУРИЧИЋ, с. р.
(следе потписи осталих Министара).

(М. П.)

Видео и ставио Државни Печат,
Чувар Државног Печата, Министар Правде,
Д-р ЕДО ЛУКИНИЋ, с. р.